

EBA/GL/2020/02

2020 m. balandžio 2 d.

Gairės

dėl teisės aktų pagrindu ir ne teisės aktų pagrindu atsižvelgiant į COVID-19 krizę taikomų paskolų mokėjimų moratoriumų

1. Atitiktis gairėms ir informavimo pareiga

Šių gairių statusas

1. Šiame dokumente pateiktos pagal Reglamento (ES) Nr. 1093/2010¹ 16 straipsnį parengtos gairės. Pagal Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 16 straipsnio 3 dalį kompetentingos institucijos ir finansų įstaigos turi dėti visas pastangas siekdamos laikytis šių gairių.
2. Gairėse išdėstyta EBI nuomonė dėl tinkamos priežiūros praktikos Europos finansų priežiūros institucijų sistemoje arba dėl to, kaip Sąjungos teisė turėtų būti taikoma tam tikroje srityje. Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 4 straipsnio 2 dalyje apibrėžtos kompetentingos institucijos, kurioms taikomos šios gairės, turėtų jų laikytis ir atitinkamai jas įtraukti į savo praktiką (pvz., iš dalies pakeisti savo teisinę sistemą arba priežiūros procesus), įskaitant tuos atvejus, kai gairės yra visų pirma skiriamos įstaigoms.

Pranešimo reikalavimai

3. Pagal Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 16 straipsnio 3 dalį kompetentingos institucijos privalo iki 2020 m. birželio 3 d. pranešti EBI, ar laikosi arba ketina laikytis šių gairių, arba nurodyti nesilaikymo priežastis. Jeigu kompetentingos institucijos iki šio termino jokio pranešimo nepateiks, EBI laikys, kad kompetentingos institucijos gairių nesilaiko. Pranešimus reikėtų siųsti adresu compliance@eba.europa.eu užpildžius EBI interneto svetainėje pateiktą formą ir įrašius nuorodą „EBA/GL/2020/02“. Pranešimus turėtų teikti asmenys, atitinkamai įgalioti pranešti apie gairių laikymąsi savo kompetentingų institucijų vardu. Apie visus gairių laikymosi pasikeitimus taip pat būtina pranešti EBI.
4. Pranešimai bus skelbiami EBI interneto svetainėje pagal Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 16 straipsnio 3 dalį.

¹ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1093/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos bankininkystės institucija), iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 716/2009/EB ir panaikinamas Komisijos sprendimas 2009/78/EB (OL L 331, 2010 12 15, p. 12).

2. Dalykas, taikymo apimtis ir sąvokų apibrėžtys

Dalykas

5. Šiose gairėse išdėstyta teisės aktų ir ne teisės aktų pagrindu atsižvelgiant į COVID-19 pandemiją taikomų paskolų mokėjimo moratoriumų pradžinė tvarka.

Taikymo apimtis

6. Šios gairės taikomos įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžimo pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnį taikymui ir pertvarkymo priemonių, nurodytų minėto reglamento 47b straipsnyje, klasifikavimui.

Kam skirtos šios gairės?

7. Šios gairės skirtos kompetentingoms institucijoms, apibrėžtoms Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 4 straipsnio 2 dalies i punkte, ir kredito įstaigoms, apibrėžtoms Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 1 punkte.

Sąvokų apibrėžtys

8. Jei nenurodyta kitaip, Reglamente (ES) Nr. 575/2013 vartojamos ir apibrėžtos sąvokos šiose gairėse turi tokią pat reikšmę.

3. Įgyvendinimas

Taikymo data

9. Šios gairės taikomos nuo 02.04.2020.

4. Mokėjimų moratoriumų tvarka

Bendrųjų mokėjimų moratoriumų taikymo kriterijai

10. Šiose gairėse moratoriumas turėtų būti suprantamas kaip bendrasis mokėjimų moratoriumas, kai įvykdytos visos šios sąlygos:

- (a) moratoriumas yra taikomas remiantis galiojančiais nacionalinės teisės aktais (teisės aktų pagrindu taikomas moratoriumas) arba mokėjimo lengvatų iniciatyva, kurią įstaiga vykdo ne remdamasi teisės aktais, bet pagal ūkio šakos arba sektoriaus taikomą moratoriumo schemą, kurią susitarta taikyti arba kuri buvo suderinta bankų sektoriuje arba didelėje jo dalyje galimai bendradarbiaujant su valdžios institucijomis, kuri yra atvira dalyviams ir pagal kurią atitinkamos kredito įstaigos taiko panašias mokėjimo lengvatų priemones (ne teisės aktų pagrindu taikomas moratoriumas);
- (b) moratoriumas yra taikomas didelei įsipareigojančiųjų asmenų grupei, kuri buvo iš anksto apibrėžta pagal plačius kriterijus, kai bet kuris iš tų kriterijų įsipareigojančiajam asmeniui turėtų suteikti pagrindą pasinaudoti moratoriumu be kreditingumo įvertinimo. Pavyzdžiui, prie tokių kriterijų galima priskirti pozicijos arba subpozicijos klasę, ūkio sektorių, produktų asortimentus arba geografinę vietą. Moratoriumo taikymo mastas gali apsiriboti tik veiksniais įsipareigojančiais asmenimis, kurie iki moratoriumo taikymo sunkumų, susijusių su mokėjimais, neturėjo, tačiau neturėtų apsiriboti tik įsipareigojančiais asmenimis, kurie iki COVID-19 pandemijos protrūkio turėjo finansinių sunkumų;
- (c) pagal moratoriumą tėra numatoma pakeisti mokėjimų grafiką, tiksliau, sustabdyti, atidėti arba sumažinti pagrindinės sumos, palūkanų arba abiejų šių sumų mokėjimą tam tikram iš anksto apibrėžtam laikotarpiui; jokios kitos paskolų sąlygos, tokios, kaip palūkanų norma, neturėtų būti keičiamos;
- (d) pagal moratoriumą tokios pat mokėjimo grafiko keitimo sąlygos siūlomos visoms pozicijoms, kurioms taikomas moratoriumas, net jeigu įsipareigojantiesiems asmenims moratoriumo taikymas nėra privalomas;
- (e) moratoriumas netaikomas naujoms sutartims dėl paskolų, kurios buvo suteiktos po moratoriumo paskelbimo dienos;
- (f) moratoriumas paskelbtas dėl COVID-19 pandemijos ir pritaikytas iki ▼A1 2020 m. rugsėjo 30 d. Tačiau ateityje ši data gali būti keičiama, priklausomai nuo to, kaip keisis dabartinė su COVID-19 pandemija susijusi padėtis.

Atskiriems platiems įsipareigojančiųjų asmenų arba pozicijų segmentams gali būti taikomi atskiri bendrieji mokėjimų moratoriumai.

Klasifikavimas pagal pertvarkymo apibrėžimą

11. Jeigu bendrasis mokėjimų moratoriumas atitinka 10 punkte išdėstytas sąlygas ir taikomas visoms į moratoriumo taikymo apimtį patenkančios įstaigos pozicijoms, pozicijų klasifikavimas pagal pertvarkymo apibrėžimą vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 575/2013 47b straipsniu, dėl moratoriumo neturėtų keistis arba neturėtų keistis tai, ar tos pozicijos yra tvarkomos kaip būtinos pertvarkyti pozicijos, kaip nurodyta minėto reglamento 178 straipsnio 3 dalies d punkte. Todėl bendrasis mokėjimų moratoriumas neturėtų savaime reikšti, kad pozicijos (ar veiksnios, ar neveiksnios) yra perklasifikuotos į pertvarkytas, nebent pozicija jau buvo priskirta prie pertvarkytų iki moratoriumo pritaikymo.
12. Jeigu įstaigos suteikia įsipareigojantiems asmenims, kuriems taikomas bendrasis mokėjimų moratoriumas, naujų paskolų, tai savaime nereiškia, kad pozicijos yra perklasifikuojamos į pertvarkytas. Tačiau, laikantis Reglamento (ES) Nr. 575/2013 47b straipsnio nuostatų, atskirais atvejais klasifikavimo galimybė turėtų būti svarstoma.

Įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžimo taikymas pozicijoms, kurioms taikomi mokėjimų moratoriumai

13. Jeigu bendrasis mokėjimų moratoriumas atitinka 10 punkte išdėstytas sąlygas, jis turėtų būti taikomas pagal EBI gairių dėl Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnyje nustatyto kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžimo taikymo² 16–18 punktus. Todėl, laikantis Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 1 dalies b punkto ir 2 dalies e punkto, įstaigos vėlavimo dienas turėtų skaičiuoti pagal mokėjimų grafiką, kuris buvo pakeistas pritaikius bet kurį moratoriumą. Pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 47a straipsnio 3 dalies c punktą įstaigos vėlavimo dienas taip pat turėtų skaičiuoti pagal mokėjimų grafiką, kuris buvo pakeistas pritaikius bet kurį moratoriumą.
14. Per visą moratoriumo laikotarpį įstaigos turėtų vertinti įsipareigojančiųjų asmenų, kuriems taikomas moratoriumas, mokėjimų neįvykdymo tikimybę ir tai daryti pagal tokiam vertinimui įprastai taikomą politiką ir praktiką, įskaitant atvejus, kai vertinimas atliekamas pagal automatiško nesumokėjimo tikimybės rodiklių patikros rezultatus. Jeigu atskiri įsipareigojantieji asmenys yra tikrinami individualiai, įstaigos turėtų nustatyti įsipareigojančiųjų asmenų vertinimo prioritetus pagal tai, kada tikimybė, kad dėl COVID-19 pandemijos poveikio finansiniai sunkumai užsitęs ilgiau arba kad subjektas taps nemokus, yra didžiausia.
15. Vertindamos įsipareigojančiųjų asmenų mokėjimų neįvykdymo tikimybę po 10 punkte nurodyto moratoriumo pabaigos, įstaigos pirmenybę vertinimui turėtų skirti, kai:

(a) įsipareigojantieji asmenys vėluoja sumokėti netrukus po moratoriumo pabaigos;

² 2016 m. rugsėjo 28 d. gairės EBA/GL/2016/07 dėl Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnyje nustatytos kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžties taikymo. Gairės paskelbtos internete adresu <https://eba.europa.eu/sites/default/documents/files/documents/10180/1597103/004d3356-a9dc-49d1-aab1-3591f4d42cbb/Final%20Report%20on%20Guidelines%20on%20default%20definition%20>.

- (b) netrukus po moratoriumo pabaigos pritaikomos kokios nors pertvarkymo priemonės.
16. Vertindamos mokėjimų neįvykdymo tikimybę įstaigos turėtų remtis naujausiu mokėjimų grafiku, kuris buvo parengtas pritaikius bendrąjį mokėjimų moratoriumą. Jeigu įsipareigojantysis asmuo gali pasinaudoti papildomomis valdžios institucijų dėl COVID-19 pandemijos nustatytomis paramos priemonėmis ir tai gali paveikti įsipareigojančiojo asmens kreditingumą, vertinant mokėjimo neįvykdymo tikimybę į tokias priemones reikėtų atsižvelgti. Tačiau jokios formos kredito rizikos mažinimo priemonė, pavyzdžiui, įstaigoms suteiktos trečiųjų šalių garantijos, neturėtų būti pagrindas atleisti įstaigas nuo pareigos vertinti tikimybę, kad įsipareigojantysis asmuo gali neįvykdyti mokėjimų, ir neturėtų paveikti tokio vertinimo rezultatų.

Dokumentai ir pranešimai

17. Jeigu įstaigos bendrąjį mokėjimų moratoriumą taiko ne teisės aktų pagrindu, jos turėtų pranešti apie tai savo nacionalinėms kompetentingoms institucijoms ir pateikti visą šią informaciją:
- (a) datą, nuo kurios jos taiko moratoriumą;
 - (b) pozicijų, kurioms taikomas 10(b) punkte nurodytas moratoriumas, atrankos kriterijus;
 - (c) įsipareigojančiųjų asmenų, kuriems taikomas moratoriumas, skaičių ir pozicijų, kurioms taikomas moratoriumas, dydį;
 - (d) pagal moratoriumą siūlomas sąlygas, įskaitant moratoriumo trukmę;
 - (e) įsipareigojančiųjų asmenų ir pozicijų, kuriems taikomas moratoriumas, pasiskirstymą pagal reitingų sistemos rangus (arba atitinkamą rizikos matą), naudojamus vidaus atskaitomybės tikslais.
18. Nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų pranešti EBI apie visus bendrųjų mokėjimų moratoriumų taikymo savo jurisdikcijose atvejus ir apie kiekvieną moratoriumą pateikti šią informaciją:
- (a) ar tai yra teisės aktų pagrindu, ar ne teisės aktų pagrindu taikomas moratoriumas;
 - (b) jeigu moratoriumas taikomas teisės aktų pagrindu, ar įstaigoms jis privalomas, o jeigu neprivalomas – ar įstaigos yra viešai koku nors būdu raginamos naudoti moratoriumą;
 - (c) jeigu moratoriumas taikomas ne teisės aktų pagrindu, kokia apimtimi moratoriumas yra naudojamas nacionalinės kompetentingos institucijos jurisdikcijai priklausančiame bankų sektoriuje;
 - (d) datą, nuo kurios taikomas moratoriumas;
 - (e) pozicijų, kurioms taikomas 10(b) punkte nurodytas moratoriumas, atrankos kriterijus;

(f) pagal moratoriumą siūlomas sąlygas, įskaitant moratoriumo trukmę.

19. Įstaigos turėtų surinkti ir užtikrinti paprastą prieigą bent prie visos šios informacijos:

- (a) aiškiai nurodyti, kokių pozicijų arba įsipareigojančiųjų asmenų atžvilgiu pasiūlytas moratoriumas;
- (b) aiškiai nurodyti, kokioms pozicijoms arba įsipareigojantiems asmenims moratoriumas taikytas;
- (c) nurodyti, kurių sumų mokėjimas dėl pritaikyto moratoriumo buvo sustabdytas, atidėtas arba kurios sumos buvo sumažintos;
- (d) nurodyti visus ekonominius nuostolius, patirtus dėl moratoriumo taikymo atskiroms pozicijoms, ir su tuo susijusį vertės sumažėjimą.